

Ese de trei ori în săptămâna: Mercuri-a,
Vineri-a și Duminică, cand o călă întreagă,
când numai diumetate, adesea după momentul
împregnărilor.

Pretul de prenumerită:
pentru Austria:

pe an întreg	8 fl. v. v.
diuumetate de an	4 " "
patru	2 " "
pentru România și Strainetă:	
pe an întreg	16 fl. v. v.
diuumetate de an	8 " "
patru	4 " "

Viena 15/27 aprilie 1867.

Din Pest'a ne înșeintă o perso-na démina de totu credientul cunca episcopulu Strosmäier, conducatorul partitei națiunale din diet'a Croației, a petrecutu mercuri-a si joi-a trecuta in capital'a Ungariei unde avu conferintie seriöse cu corifeii magiarilor despre difen-tiele intre Pesta si Zagrabia. Se dice că din partea domnitorilor magari s'ar fi încercat a i se face nu numai splica-tiuni, dar si pressiune prin amenintări. Rezultatul e — secretu, si va remané asiè pana la desbaterile dietali in Zagrabia. Atat'a scimu că magari nu vor se se lase de Fiume neci de catu, éra Escl. Sa d. episcopu veni ieri la Viena, unde e chiamat u de presidiulu cancelariei de curte, éra — dupa alta versiune — chiaru de monarculu prin unu biletu de mana, ca se asculte dorint'a séu mandatul Mai. Sale. La tóta intemplarea vom vedé curundu direptiunea Croaților, caci e aprópe terminulu redeschiderii dietei loru.

Peste cestiunile esterne nu s'a re-versatu lumina. Poterile neutrali au luta-medilocirea la Berolinu, dar neci se cunoscu cu securitate propunerile loru, neci se spéra resultatu bunu. Pentru noi va fi de mai multu interesu a studiu cum se manifestă opiniunea publica despre politic'a ce Austr'a va trebuu se iec fa-tia cu conflictulu pentru Luxemburg si mai anume cu resbelulu ce stă se pro-rumpa pentru acest'a intre Francia si Prusia. Opiniunea publica la slavii din Austri'a, desclinitu prin organulu „Correspondenz" din Praga, ce supliesce pe „Politik," de candu se afla ea suspinsa, — se dechiera din motive fórte grele pentru o pusețiune *neutrale* din partea Austriei — pana atunci, pana numai se pote acésta; in casulu inse, daca impre-giurările n'ar mai permite acésta, pretinde aliantia cu Francia in contra Prusiei, fiindu că numai atare aliantia ar co-responde intereselor vitali ale Austriei si popóralorui ei. O spune apoi pe fatia, că daca Austri'a s'ar aliá cu Prusia pen-tru scopulu de a-si recastigá influența si pusețiunea perduta in Germania, tóta lumea — firesce cea negermana — va fi in contra-i, insasi Prusia dupa resboiu érasu si-ar contineá rivalitatea si lupt'a contra Austriei, éra Napoleone cu sim-patiele si ajutoriulu popóralorui si na-tiunalitatiloru va deveni in fine invinga-toriu *chiar si contra unei noue aliantie sante*. (Va se dica chiar si contra Rusiei!) Se apuca apoi citatulu diurnalul a critică si a combate dualismulu si din a-cestu punctu de vedere, pretindendu — ca s'o spunemu in putine cuvinte, cunca Austri'a prin dualismu a cadiutu dôga slabă, adeca nici germana, nici magara si totusi e — nemultiamitó-ria si instrainatória pentru tóte cele lathe națiuni.

Cestiunea orientului, in catu e pen-tru diplomati, pauséza, dar rescól'a nu e inca devinsa.

ALBINA.

Prenumeratunile se fac la totu dd. corespun-dinti a-i nostri, si d'adrepul la Redacționă **Josefstadt, Langeasse Nr. 43**, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce prevoise Redacționea, administratiunea séu speditur'a către vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cel anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de intere-să privat — se respunde căte 7 or. de lînde, repetițiile se fac cu pretiu scadut. Pretiu timbrului căte 30 or. pentru una data, se antocipa.

Cauzele drepte vor triumfá!

Candu romanulu ca bunu crestinu serbează invierea Salvatorei lumii, aniversari a triumfului libertatei universale a supra schiavitutei, dreptatei a supra apesarii, adeverului a supra mintiumei, — in asiè mominte solene elu si-va aduce nesmintitu a minte că si caus'a națiunilatatei sale romane e un'a de libertate, de dreptate si de adeveru, că prin urmare ea va trebuu se triunfe, si in aceasta dulce convingere prè santa eu indoita bueuria ne salutàmu astadi:

Cristos au inviatu!

Salvatorele, dreptatea si adeverului incorporate, a suferit mórtea pe cruce, a fostu priveghiatu la mormentu, si elu au inviatu spre uimirea nemicilor sei. Romanulu crestinu facendu astadi inchinatune la icón'a ce reprezinta invierea, vede totodata in ea simbolulu invierei națiunali, garantia triumfului aspiratiunilor sale; si aceste le vede pentru că preotulu romanu bunu l'a inviatu se-si identifice beseric'a cu națiunea, si l'a inviatu pentru că preotulu e convinsu cumca pana ce aspiratiunile națiunali sunt asiè de drepte, ele remanu sante, si ca atari beseric'a si-are missiunea a li stă in ajutoriu.

Adeverului crestinu nu si-a castigatu triumfulu acestu grandiosu mai preste totu pamentulu neci cu arm'a neci cu aveera, ci numai cu ajutoriulu potereimoral. Se avemu deci si noi incredere in aceasta potere, care purure se misca, pro-pasiesce ori repasiesce, aterna de la noi a face ca in senulu națiunei nostra se propasiésca fora pausare.

Suntemu peste trei milioane de romani in monarchia Austriei, si candu a-cea potere morală va gasi resunetu deplinu in tóte pepturile romane daca e vorba de caus'a națiunilatatei, atunci noi vom triumfá, chiar si daca națiunilatatea ar fi crima, căci nu este si nu pote fi numeru asiè mare de temnitie, in cari se incapa atat'a glóta de romani. Asiè e, moral'a produce si minuni, acésta e pri-velegiul ei!

Dar națiunilatatea neci candu nu va pote fi crima pe teritoriulu ce-lu va domni dinasti'a Absburgo - Lotaringilor, care ni-a datu pre augustulu suveranu de astadi, sub a caruia ingrigire parintescă ni se recunoscù individualitatea națiunala, si insusi cu prè nalt'a sa mana sub-scrise si „in limb'a romanésca" santiunarea legilor in favórea națiunei romane din Transilvania.

N'am fi demni de numele nostru si de parintii nostri daca am portá frica că ni vom perde națiunilatatea astadi in „secululu națiunilatilor," si toem'a candu legalatiunea tierei recunoscse impor-tant'a acestei cestiuni, promise des-legarea ei pe bas'a fratietatei si e aci-timpulu se-si implanésca promissiunea.

Suférințile amare din trecutul celu tristu ni sunt dovedi prè elocinte că e mare poterea nostra de viétia, nu pote fi sterpita neci de cercustantile cele mai vi-trege, cu atat'a mai vertosu astadi candu ele incep a fi favorabile, avemu totu

dreptulu a remané constanti in convi-nigerea nostra că: nu pote perí poporul care nu-si perde crediti'a in dreptatea causei sale!

Fanfareade si temeri.

(v.) Dice d. Baritiu in „Gaz. Transilvaniei," nrul 28: „Fusiunistii (adecă dnii magari cari pretindu contopirea Ardălului in Ungaria si apoi si a ele-mentului romanu cu celu magiaru,) o spunu la tóta ocasiunea pe facia si fara nici o reserva, că ei cu dône regimente de usari si cu vre o dône baterii ar fi in stare de a invecă in Dunare intrég'a ar-mata lui Carolu I. impreuna cu toti do-robantii si granitieri sei."

Am auditu si noi cu urechile nostra-une-ori pre unii domni magari dicendu, că — „cu o pungulită plina, ar cumpără pre toti romanii, ér cu o băta buna i-ar scôte pre toti din tiéra."

Dar astea sunt nisice flăcări nesocoti-te, la cari noi, cei ce scimu, că — ma-giarulu e mai mare 'n gura de catu in iniția, că — in totu trecutulu loru eroii loru cei mai de frunte sunt *romanii*: Uniade, Matia Corvinulu si Cini-siulu, că — pentru ca se nu mergemai mai departe si se fimu scurti — intre prisonești de vr'o patrudieci de mii, ce facura prusii in resboiulu de anu-véra, *magiarită* faceau partea cea mai mare, ér intre decoratii armatei imperatesci si celei din Itali'a si celei din Boem'a — chiar *romanii* faceau proporțiunea cea mai insemnată (!), — noi, cei ce vediu ramu inaltiendu-se si stralucindu ca nisice rari meteori pre unu Ursu de Mar-gine, Noacu de Uniadu, Georgiu Popa etc. cari daca erau magari séu nemti, dintr'unu capetu alu imperiului pana in cel'a laltu tóta lumea li cantă marirea, — noi, cei ce am mai avutu cate o ocasiune de a ne si mesurá cu ei atatu in trecutulu vechiu, sub Mihaiu bravulu, Horia etc. catu si mai de eu-rendu sub Iancu, Acseente si Balintu, noi — privindu la impregiurari, nu scimu ore se i ridemu, ori se i — deplangemu pe — nesocotitii — ingomfati!

Alte sciri mai seriöse, desă — pro-baverminte totu atatul de pucinu intemeiate séu totu atat de reu calculate — ni aduse „Rehbg. Ztg." si dupa acésta „Frdblt" din Vien'a in nrulu seu de marti'a trecuta; citim a decese in acestea: „O prè nalta resolutiune, a carei publicare se ascépta, dispune formarea unei armate națiunali, bine organizate si de-stulu de insemnatate, care sub eschisiv'a comanda a ministrului ungurescu de arme, a contelui Andrásy, va grigí de securitatea publica. Trup'a acésta, ini-tiata mai cu séma din „honvedii" (adecă soldati revoluționi) anului 1848/9 si comandata de oficerii națiunali (magarii), va fi chiamata mai nainte de tóte, a tiené 'n freu unele miscaminte antimagiare in tienuturile romane si slavice. — Alta mesura si mai eficace a contelui Andrásy va fi in se — planulu ce se combina, de a dechiără ambele biserice romane de biserice de statu — in acelu-

intielesu, ca pretii loru in tóte graduri-le se se denumésca si doteze prin statu. Cei ce cunoscu nemarginita influența a popilor romani asupr'a poporului, vor pricepe importantia acestei măsuri."

Am atinsu si repetim, că nu tie-nemai de intemeiate aceste sciri, nu — pen-tru cunventul că sunt — de o parte cu totul nesocotite de alta parte *pré periculose*, in fine si — *neposibili*.

Cum se nu fie nesocotita o astfel de scire, care vre se — faca pre lume a crede, că — magarii, domnii magari, cei ce cu o mana de ómeni vré se in-mece tóta armata lui Carolu I. in Dunare — se temu, se temu de miscamintele de-pestatilor romani si slavi din Ungaria!

Cum se nu fie nesocotita o scire, care vre se dee o mare insemnatate miscamintelor *nemagiare* din Ungaria, pre-candu si ómenii si foile loru vestesecu in gur'a mare, că — nu esistu atari miscaminte; că nemagarii toti sunt multumiti si fericiți bine binisior, — că numai unii pre pucini agitatori neodihniți facu larma din motivulu ambitiunei personali!

Ce supositu nesocotită acel'a, că dlu conte Andrásy va infinita o armata magiara numerósa in contra unor pucini agitatori ambitiosi si inca — *romani si slavi!!*

Dar precatu de nesocotita si ridi-culos, inca si mai multu ni se pare periculosa acea scire, o data — pentru că daca s'ar adeveri ea, nemagarii de sub corón'a santului Stefanu s'ar convinge, cumca domnii magari si cu totu popo-rulu loru si cu toti renegati loru — se temu si tremura de fie-care si cea mai ne-nsemnată miscare a popóralorū ne-magiare; éra mai de parte — pentru că ori se va adeveri acea scire ori nu, ea e calificata a desceptă si nutri in tóte pep-turile nemagiare ce le mai instraină-torie temeri si banuale in privint'a in-tentiunilor ministeriului magiaru si a partitei sale națiunale.

In fine — radiamandu-ne pe necla-tit'a nostra credinția intru intieptiunea, sentiu de iubire si de dreptate alu adoratului nostru monarcul, tienemus că am comite unu peccat, o crima, a supune macar posibilitatea unei măsuri necaute si periculose, precum ar fi cea amintita.

Dar intocmai atatu de nesocotita, periculosa si neposibile cauta s'o dechia-ramu si pre ceea lalta scire, despre bis-ericile noastre.

Bisericele noastre sunt — „autonome" dupa lege si fiindu ele egale in dreptate cu biserici de statu, adeca cea ro-mano-catolica, nu mai au nici o lipsa de titlulu de biserice de statu, care titlu nu mai are nici o insemnatate, nici unu intielesu. Denumirile séu alegerile de parochi, protopopi, ierei si arcieri etc. in bisericele noastre sunt normate prin ca-none, asupra caror'a nici ministeriulu ungurescu, nici legalatiunea n'are nici o potere. Dotatiunile — Dieu bine ar fi, daca ni le ar dă statulu, in a carui casa contribuim si noi forte multu, din care inse pana acum chiar noi nu trasera-

mai nici unu folosu. Inse — ce se ni facem u ilusuni; ce se acceptam ajutoriu de unde — nu e, dintr-o casa gola! Era ce se tiene de influint'a popilor nostri asupra poporului nostru, aceea adeverat ca e „nemarginita” — pana atunci, pana candu lucra ea intru interesulu, a mesurat folosului susținut si trupescu alu poporului, de aci in col' inse — forte dubia.

Si asiè — o spunem si noi „pe facia si foră nici o resvera,” ca — fanfaronadele domnilor magiari sunt si remanu fanfaronade, si ca — de ce se temu ei, nu vor scapá. —

Morală politica.

De la infinitarea dualismului in cōcē cu lăseram o sumă de experientie despre modulu cum precepui conlocutorii nostri fratii magiari statu egalitatea națională catu si deslegarea cestuii naționalitatilor.

Din faptele de pana acum'a ale independentei ministeriu responsabile ungurescu vedem ca in locul egalităei naționali, in locul dreptatei fatia cu pretensiunile juste si naționale ale naționalitatilor, s'a inceputu o multime de despusestiuni prin cari in fruntea comitatelor romane (cu excepțiunea alor dōue ori trei) venira totu individi straini naționalităei romane, straini sentimenteru nōstre, si prin urmare necapaci a ne precepe.

Asidere s'a ingrițit ministeriul in preceperea sa politica ca in consiliul seu ministeriale se nu se auda defelul graiului cutarui roman si de aceea nu si-au alesu neci unu consiliariu romanu, nu si-a potut gasi neci unulu intre cele trei milioane si mai bine de romani.

In lips'a de comitti, de consiliari ministeriali si de ministri romani, vōcea romanului anevoia seu neci de catu va poté ajunge la autoritatea centrală, la guvern. — Eca asiè s'a incorporatu egalitatea națională!

Daca inse vōcea romană nu va petrunde acoło sus, ca se fie de totu nadusita va trebui se nu se auda neci jos in municipie, si de acēst'a voru poté grigii comitti supremi magiari, cercandu a implé posturile cu individi magiari. — Eca asiè apoi din acelu modu de egalitate națională va procede si deslegarea cestuii naționalitatilor!

Dar pentru ca comitti supremi se pōta face acēst'a prin municipie, au lipsa de trudamare, multa diliginta si o sumă de maniere. Spre acēst'a diaristic'a magiara li vine in ajutoriu, gasindu unu principiu ce trebue se-luia in vedere restauratiunile venitice. Acestu principiu se numesce „morală politica,” in numele acestei morale trebuesc slungati ofi-

cialii, mai alesu din Transilvania, cari au servit sub provisoriu, și sub sistem'a centralismului. Bagu de séma asiè credu fratii magiari ca dualismul e unu principiu, unu scopu, care aci trebue se declara resbelu tuturor'a cari n'a lucratu pentru elu.

In fati'a acestei noue dogme dualistice, precepem in fati'a „moralai politice,” cauta se ne intrebămu si noi: care e scopulu nostru in politica? si apoi: cum intielegem noi morală politica din punctul nostru de vedere?

Scopulu nostru a fostu, este si trebue se remana purure: egal'a indreptatire națională; și mai apriatu: ascurarea existenței nōstre naționali prin tōte forme si in tōto locurile patriei romane. Acēst'a nisuiamu si nisuiamu noi a introduce in procesulu reconstituirei constituuii a monarchici.

Acestu scopu alu nostru inse era, precum este si astadi, unu numaru necunoscutu in tōt'a nōstra. Deci am procesu in aptivitatea nōstra cu logic'a aritmietice a mana, carea ne invetia la proporțiuni ca pentru a gasi unu numaru necunoscutu, se recere a face socotă cu numerii cunoscuti, adeca cu cei dati.

Numerii seu factorii dati (nu de noi alesi neci creati cāci ast'a nu ni stetea in potintia) in reconstituirea monachiei erau centralismulu dualismulu si federalismulu.

Adeca, tuti-trei acesti factori, noi i-am considerat si ii considerămu de medilōce, si defelu nu de scopu alu nostru, precum d. e. li este astadi magiarilor dualismulu.

E invederatu de aci ca daca acum e vōba de o morală in politica, noi din parte-ne trebue se remanemu consecinti, se nisuiamu neincetatu spre scopulu propusu, ast'a e morală, altmintre am fi nemorală daca am sacrifică scopulu de dragulu medilōcelor.

Romanii cari n'a potutu ave parte la crearea acelor trei factori, neci nu potau tratā altmintre cu ei. Se traduceem teori'a si se ne intrebămu: au n'ar fi nebunia a invinovatii pe unu mesariu ca pentru a gati o mésa, s'a folositu nu numai de secure, ci in neconsecinti'a a luat si sfredelu a mana si alte scule?

Ast'a e consecinti'a, ast'a e morală politicei nōstre: se ocupānu purure totu terenul catu lu vom poté in favoarea drepturilor nōstre purcediendu in modulu cuviinciosu unei naționi care se bucura de conștiint'a demnitatei sale. Ar fi deci unu peccat contra moralci, contra scopului, daca cineva astadi n'ar voi se lucre pentru națiune, din cauza ca a lucratu sub centralismu era acum e dualismu.

Se nu perdemu din vedere ca fiindu vōba de morală politica, fratii nostri magiari sunt plini de peccate, si asiè noi potem si purure cei de catra padure. Intre ei adeca se gasescu individi, incepandu de la ministerio pana la notarii de comune, se gasescu de cei ce au servita in oficie si pre timpulu prochiamarei republiei de la Dobritinu, dōra s'ar gasi si unu spenjuratur in effigie.

Atat'a despre morală politica. Acum'a se mai pomenim de cele trei sisteme: centralismu, dualismu si federalismu.

Nu vom vorbi despre cestu de pre urma, care in vestimentulu nou nu mai sămena celuia din 1848, ci pentru romani ar aduce totu sarcinile dualismului cu putine modificatiuni. Vom atinge numai despre centralismu si dualismu.

Cumea romanii s'a arretat mai aplecati spre centralismu candu acest'a era la potere, cauzele sunt multe si naturali. Centralismulu era inca nou, nu pecatuise in contra nōstra, pre candu dualismulu provocă tristele suveniri ale resbelului civile. Centralismulu asculța graiul român, nu s'a sfuitu neci de congresul național române, dualismului din contra i place daca nu ne aude, de aceea desface diet'a Transilvana, chiamă ablegatii la Pesta, prin o lege electorală feudală ca se nu pōta ajunge veri unu numaru considerable de romani in legelatiune. Centralismulu nu era atat'a de neatisosu, nu prețindea nemicirea autonomiei Transilvanie, neci nisuiā inmultirea oficialilor straini in locurile românesci. Dualismulu le face tōte din contra.

Nar strică fratilor magiari a-si aduce a minte din candu in candu ca de la 20 octobre 1860 pana astadi nu sunt inca siepte ani de candu monachi'a e constituiuna. In asemenea epoca scurta nu s'a reconstituitu inca neci unu imperiu poliglotu, ar fi unu saltu in logic'a istorici. De aceea e de creditu ca procesulu de reconstituire alu Austrii si-va mai ave inca si alte stadii, fase. Pōte veni veri o sistema care va dā navela aspra preste dualismu, — pentru asemenea timpu ar trebui se se pregătesca astadi fratii magiari candu sunt la potere, dandu-si silint'a ca dualismulu se prinda radacine prin multiamirca naționalitatilor, se stîrgă reminiscintie triste, prin despusestiuni drepte pentru toti locitorii sel. Asiè numai va poté trai, era daca vrea se l'aiba mortu, procedă casii pana acum'a.

Sistem'a care ni va garantă tōte pretensiunile nōstre direpte, aceea va si amie a nōstra.

Idei'a, sentimentulu de naționalitate, astadi in seculu naționalitatilor, nu mai pōte fi nadusit, spre acēst'a nu ajunge poterea oficială a neci unui guvern. Remane ca cel a ce nu vre se se cufundă in acestu toronto alu timpului, se invetea a-lu navigă.

Naționalitatile vor si purure contra apesarilor si apesarilor, purure pentru cei ce li vor promite mai multe libertăți.

Nu voiu, nu potu crede ca fratii nostri magiari n'ar ave precepere de dreptate fatia cu noi, ci numai sentimentulu li lipsesc. In asta convinere me intaresce cerculant'a ca pre candu se cerea de la diet'a din Sibiu votarea tribunalului supremu cu resedinti'a in Viena, pre atunci diaristic'a magiara recunoscă ca centralismulu face nedreptate Transilvaniei. Astadi inse magiarii si diaristic'a loru pretindu ca totu acelu tribunalu supremu se se mută la

Pesta. Cum de nu se recunoscă si aci ca ar fi nedreptate pentru Transilvania? Séu centralismulu se impata ceea ce dualismului se concede?

Ar fi anevoia a nu scrie satira la acēst'a, daca adeca n'ar fi scris'o Oratul in carte I. satir'a a III.: Meniu pecatosulu batjocoră pre Noviu imputandu-i peccate, si candu l'intrebă cineva daca nu se cunoscă insusi pre sine, atunci Meniu respunse: mie mi le iertu.

Aristocratia si cetățenia (burgesia).

„Guvernărul cu pres'a catu timpu lipsește parlamentulu,” diceu barbatii de statu ai Angliei, si daca acēst'a e necesitate pentru guverne, e mai multu neaperata pentru partite, oare in presa se contielege candu corporatiunea legelativa nu funsiunează. Candu nu mai su se-natul imperial, centralisti dovedau in presa existența loru, desclinitu in diariul nemtiesc din Viena „Die Presse,” care purure independent, nu facea complemint mari neci lui Schmerling, in a caruia timpu se infinită altu diariu „Pres'a nouă,” dar care nu potă nemiesc Pres'a betrana, ea remase centralista pana astadi sub dualistulu Beust. Acēst'a nu fece acasă Schmerling, ci cum si cum nu, proprietarul foii „Die Presse” o vendu pentru sum'a rotunda de unu milion de flor. Faim'a pretinde că aeca fōia e acu proprietatea unei societati in care si regimulu lui Beust si-ar ave man'a. Ea publică unu articol sub titlul de sus, si cuprinde binisioru ideele ce barbatii nostri de frunte de lungu timpu le profesă si aperi in Viena, chiaru antea cercurilor pri' naalte, si cari s'a indegetat in cuventarea Ilt. Sale dului Andrea de Moción tienuta in vîr'a anului 1860 in senatul imperiale inmultit, dar cari mai vertosu si mai launiru se desfasură intr'unu memorandu alu unui romanu fruntașu sub sternutu regimului la 10 opt. 1861. Preste totu, ideele unice fericitorie pentru Austria, la cari vom reveni mai apoi. — Eca a-celui articolu dic „Presse“:

„Posetiunea internă a Austriei este de securu nu mai putenu de catu démnă de invadat, totusi relatiunile ei esterne, preste totu luate, suntu catu se pōte nepacifitorie si nemangajitorie. Incunjurata de contrari panditori, amenintata de amiciti dubiose nu mai putenu ca de neamicitie neascuns, asuprata de principiu de naționalitate si aventata — inse pana acum in modu pri' neindestulitoru — de geniu libراتă, stă Austria, unu harbatu seriatu prin vina propria, naintea tribunalului istorici nepartiale, provocata fiind pōte fi mai pre urma sc-si arete indreptatirea ei la existența, cāci la dincontra se va trece la ordinea dilei despre existența ei ce a devenit fara scopu si fara meta. Vulcanele mai ale tuturor cestuiilor europeni, precum: a cestuii italiane, a celei slave de la medie si a celei polone, a celei nemiesc precum si a celei orientale,

FOISIORA.

Invieră.

I.

Crestinii 'nmormentara
Pe-alu lumei salvatora;
Santu trupu-i lu scaldara
Cu lacremele loru...
Dar fariseii 'n data
Se bucură cumpălitu,
Căci poft'a loru spureata
Acuma s'a 'mplinitu,
In marea loru orbia
Saltau de bucuria...
Candu éta-a trei'a d'
O faima se lată,
Că angerii-au cantat:
„Cristosu au inviatu!”

Cantarea se latiesc
Pe aripe de ventu, —
Poporu — atunci grabesce
La marele mormentu...
Acolo, de mirare
Vediura-unu angerelu,
Ce l'aloru intrebare
Li spuse frumosielu:
„Celu viu ou-ai vîi traiesce,
E' mortulu odihnesce,
Deoi voi ce mai cautati,

Căci mortu ici nu aflat'i?
Se scîti ce s'a 'ntemplatu:
Cristosu au inviatu!

Minunea se latiesc,
Si-aude si Pilatu, —
Deci elu cum se trediesce
Sutasiulu si-a chiamatu, —
Si striga cu machinire:
„Pe tine negresitu,
Cu marea lui — vrăgire
Dōr' Isusu te-a vrăgitu, —
De nu ai ascultat
Purunc'a co ti-amu datu,
Ci l'ai compatitimu
Si nu l'ai restignit;
Se-mi spuni — e-adevoratu:
Cristosu că-ai inviatu?!”

„Me miru că credi de-aceste, —
Sutasiulu i grăi, —
Mintiuna-e acea veste,
Că Elu aru mai trăi, — — —
Vediutu-l'amu cum moře
Pe cruce restignit,
Prin mani si prin pitioare
Eu sciu că-e pironitu, —
Si 'n anima de-ajunsu
Cu-o sulitia-e strapunsu . . .
Fif Dōmne, liniscitu,
Căci Isusu a morită, —
Deci nu-e adeverat:
Cristosu că-ai inviatu!”

Poporul siopotesce...
Ostasii totu pandescu, —
Si-aude că se vorbesce:
„E siu domnedieescu!”
Atuncia de mania
Fatiarnicii rideau,
Si 'n marea loru trufia
Multimeii totu strigau:
„Mintiun'a — drépta-a fi
Candu buele-oru rosí . . .“
Si éta, — toti se mira,
Căci buele rosira . . .
Cu dreptu dar' s'a cantat:
Cristosu au inviatu!

Cantarea angerésca
Cu graba s'a latitu,
Ca lumei se vestesc
Că Domnulu restignit
Prin mōrte — la vietă
Elu senguru a trecutu, —
Si-a lumei d' marétiă
Acumu au aparutu . . .
Ceresc'a intonare
Sborat'a pan' la mare,
De-aci in departare
L'ai drepti spre mangaiare,
Sunandu neincetatu:
„Cristosu au inviatu!”

II.
Scie-aceea fiecare
Pre Crestu cumu lu adorau,
Candu cu pompa triumfale

Totu „Osana!” i strigau . . .
Si tu dulcea mea națiune
Prémărtia mai erai,
Candu romanii 'n uniune
S'adunara sub Mihaiu . . .

Pre Crestu iute-lu paresira, —
Chiaru si apostolii-lu lasau, —
Juda-lu vinde far' de mila, —
Toti cei orbi lu osendau . . .
Si națiunea-mi pré iubita
Au avutu multi trădatori, —
Dreptu accea-e asuprata
De-ai sei erudi impători . . .

Apoi catu lu maltratara
Pe-acelu siu domnediceseu,
Chiaru pe cruce-lu innalzăra,
Căci cei rei asiă voieseu . . .

Dar romanulu cata-ocara,
Cate rele patimă, —
Neamicii se jurara
Ca se-lu stîrgă dintre vîi . . .

S'a supus si mōrtei grele
Salvatorele pré santi,
Dar eurendu cu-a sa potere
Si deschide-alu seu mormentu...
Trebue dar ca se vie
Si-acelu timpu de multu ofstatu,
Candu vom dice ou mandrie:
„Romanimea-ai inviatu!”
Julianu Grozescu.

sunt pe terenul Austriei; ciclopi neascunsi, contrari radicali ai Austriei, atictia focului din infern si sverlescu lava intru inaltime, care mai antaiu si mai multu parlese campiile austriace. Or'a a unsprediecea a batutu; dura inca nu suntem perduți, si daca numai voim cu seriositate, ca nu va fi or'a nostra din urma. Firescă că palm'a ingusta de timpu ce ni-e masurata trebuie folosita cu diligentia si cu sacrificari. Firescă că este trebuinta de cea mai inordata activitate spiretuala, ca se ne potem scăde din glodulu reutatiloru ereditate in care suntem amenintati a ne invecă. Numai de n'ar fi p' tardul furtune pline de stricatiune se indejudecesc degăz pre ceriul Europei; ascunderile, pitularile si negociaționile diplomatice nu vor folosi nemic'a in contra acelor'a. Cu multu mai putionu va ajuta actiune belicosa. Noi am si pericitati că cademu intre petrile de m'ora ale imperialismului francesu, rusescu si nemtescu. Neutralitatea pentru noi nu este numai vertute ci si detorintia; nu numai detorintia ci si necesitate.

Acăst'a este recunoscute cam de toti; dura cu acăstă recunoscere modesta nu ne am ajutat nemic'a. Nu ajunge numai a pandi si a voi se ne pitulamu. Se mai afla de cei co cugeta că incheiarea tulburiloru cu relatiunile statului si incoronarea edificiului prin dualismu nu vor redă poterile perduțe; că beutur'a constitutionalismului ne va intineri preste n'opte; că inca odata ne vomu culea incarunuti si obositi, pentru a ne desceptă tineri gigantici cu bucle aurii.

Ei bine, in acăstă privire optimistica esta putienu adeveru mestecatu cu multa insielatiune. Dualismul nu este numai produsul elementului magiaru, elu esprima totodata si lipsa de incredere in poterea de vietă si in vinitoriu Austriei. Deák a arestatu acăst'a catu se p'ote de bine; si dorere, chiar daca laudatulu barbatu ar fi tacutu despre acestu punctu, elu totusi ar fi adeverat. Dara noi voim se-lu latim, noi voim se mai adaugămu ce a cugetat elu, in catu avemu cauza a-lu judecă de omu intieptu, care pre langa patriotismu-i localu mai intielege inca a judecă fara preocupare si puseiunea lumiei. Elu tacendu senguru recunoscă că langorea si amaratiunea Austriei trebuie nesmintită se traga dupa sine perirea Ungariei. Daca istoria pasiesce la ordinea dilei cu Austri'a, cu Ungaria de securu nu va face exceptiune. Căci dieul magiarilor totusi este unu dieu forte miu, cam ca Mercuru. Iupiteru-lu Ungariei se p'ote eugetă numai in Viena, sau in — Moscova. Atat'a despre dualismu in analisa finala.

Ce se tiene de constitutionalismu, elu este unu eveniment de sonu forte placutu. Ungaria si mai nante posiedea constitutiune; Prusia o are si astadi, si deasemenea Francia. Inse pretiul adeverat alu constitutiunii se cuprinde o data in acea, ca ea se nu fie numai fantoma, nu pareti anglesesci in a caroru dosu mani necurate dirigăza firele jocului parlamentaru de papusie. A doua, fie care constitutiune are acuratamente sembure gustaveru, catu esto de lipsa pentru elementulu etatienescu, de vietă a unui statu modernu. Constitutiunea nostra, buna, ba chiar de lipsa ca punctu de manecare pentru desvoltare mai mare, este plina de unele feudale. Posesorii cu averi intabulate figurăza in cas'a de josu in modu insemnatu, si acăst'a este o fara de lege strigătoria. Pana in catu acestu soiu de posesori mari este străpabilu, nu se afla causa ratinabila pentru care elu aru trebuu se fie preferitul politicește tuturor altor soiuri de posesori mari de la tiéra si orasie. Pana candu inse marimea acestor posesiuni va fi in manile aristocratiei, acăstă grupa va aduce casei poporale unu contingent aristocratic, care contradice tuturor condițiunilor ale constitutiunii moderne.

Se privim mai departe cas'a nostra de susu; privirea nu este p'are recomensatoriu. Principale Carolu Auersperg la timpulu seu a numitul cas'a de susu aretatōri'a șrelor la orologiul parlamentului austriacu. De multe ori s'a opritu acăstă aretatōrie si opri si aretatōria poporala a minutelor, fie că p'ote bar. Lichtenstein a suferit de bine a le impinge pe amenda. Urmarea era că poporale Austriei nu au nici candu, cate a batutu.

Pana in acestu momentu aristocrati'a austriaca si a castigatu forte pucine merite pentru imperiu. Napoleonu celu betranu a disu că Austri'a se guvernă de siese dieci familii. Intieptul Mickiewicz asemenea pe Austri'a cu statul de odiniora a companiei ostindiane.

Ce s'a facutu bine in Austri'a — acăst'a era forte putienu — are se se multiamăseca unor'a dintre regentii ei. Aristocrat'a putienu a ajutorat, si acăstă putienu se cantaresce scumpu prin desformarea moralci poporale, prin indatinarea nebaronilor a crede că există o're care subordinare intre omenime. Daca in Austria o're care elementu are cauza a se reduce si a se stracură, apoi acăst'a este aristocrati'a. La curte precum si pe campulu de batalia s'a arestatu ne-capace, si facendu putieni exceptiuni pretiose nemic'a i se p'ote statu mai urginte de catu: se se lapede de nimbulu celu falsu in care se imbraca, si se urme fora pregetare cursului civilie ce si-a luatu timpul.

Pe suprafata presintului nu se p'are observa acestu cursu; dura elu strabate globulul patamentului pana la cea mai adenea-i adencime. Fie care reactiune din partea Austriei contra acestui cursu ar inseamna morte sigura. Tocmai Austria numai prin cea mai completa desvoltare a libertatii adeverate poporale p'ote face radecini tarie existentei eiceste atacata prin relatiunile poterose ale statelor ambitiose. Ea trebuie se se constituie ca Svitiera mare monarcica,*) ca o stanga a ideelor miscatorie ale vinitorului. Numai atunci nu va avea se se ingrijigăsa de presintele trecatoriu alu despotorilor poterosi. Noi am afisatu Iena nostra; reformatorulu Stein inca ni lipsesc. Unu Stein austriacu inse in timpul de astazi trebuie se caute celu putienu cu 3 dicenii nante. Ce felin de semnatura are acelu venitoriu fie care barbatu bine sentitoriu de statu trebuie se lu sentiesca. Se nu ni observe cineva că poporale Austriei ar fi slabito si imparat de deformate prin indatirea secularu. Scimus forte bine că locuimus intr'o tiéra in care escentiile se sporesc f'orte, ordurile inca mai schintescu si titl'u de "serenissimu" inca mai stalucesc. Chiar acăst'a este reulu ce numai atunci se p'ote delatură, candu regimulu insusii va face iniatiav'a ca pe inceput se aradice poporale. Iosifinismul absolutistesc din secululu trecutu trebuie astazi inlocuitu prin celu constitutiunalu.

Numai in pasirea po acăstă cale jace midilocul adeverat de mantuire, de consolidare si de prosperare a imperiului. Deceuniva ar lipsi pentru acestea voint'a adeverata, poterea si instrumentele, atunci ar fi cam fara scopu a-si sparge capulu cu vinitorulu Austriei. Austria care in timpulu presint'e in cerculu celu latu alu statelor europene nu are nici unucoalit, trebuie se-si chiamae intru ajutoriu instinctele seculului. Candu odiniora un fostu oficier prusian se representase presintelui Lincoln, postindu a castigă o patenta de regimentu, si pentru sprinjirea postei sale adusese că elu, oficierulu, se tiene de un'a dintre cele mai vechi familii nobile din tiéra-i, i respuse binevoitorulu presintele, acăst'a n'are se face nemic'a, n'are se strice nici catu progresului scu. Nici Austria nu va strică nemic'a trecutului ei feudal-ultramontan-absolutistesc, daca pentru vinitoriu va voi se-si caute prosperarea ci onořifica pe căli moderne poporale. In conticlegere cu spiritulu adeverat alu timpului, pre care barbatii absolutistici ai presintului l'ascundu, inse nu lu potu opri, si-va scote poterea intieptunei din adencimea inimelor poporale sale, era o apucatura cuteszatoriu dupa bunuri austriace va inspaimantă si desceptă conșientia Europei intregi."

Pesta, 25 aprilie.

(+) Se incepem odata si cu o scire mai imbucurătoare. — Multu se vorbesee că ministrul ar avea de cugetu ca se salariseze preotimica ambeloru biserico resaritene. Preotimica nostra a buna séma se va bucură in cea mai mare parte, căci e de dorit ca se fie odata asceruata s'orta materiala a preotimiei nostre pentru ca se p'ote inainta si spiritualminte. Inainte inse ar trebuu conchiamate sinodele unde desbatandu-se acăstă cestiune, se deee guvernului desluciri bune in privint'a salarizarei preotimiei. — Nu intielegem ince intentiunea guvernului candu se ingrijigesc astfelu numai de preotimia resaritena, căci am dorit ca preotimia toturor conșientilor se fie asemenea dotata si protesa. —

*) Unul dintre cei mai devotati ostasi ai causei noastre nationale, de optu ani in cõce in fie-care anu a repetit in cercurile p'ate, casi odată Catone in senatul romanu Atque ego etc., că Austri'a numai astă va p'ote exister in șerire daca guvernul va incepe a merge cu preotimica care i aduse concordatul si cu aristocrati'a si va face ca constițiunea se fie totu mai multu a poporului preste totu si aliu poporului in specie.

Intrebându de unii si altii, ni s'a spusu că guvernul cugetă că prin acăstă mesura va imblănă pre preotii romani si serbi cari au asiā mare incurgere asupra poporului. — Éta dar că e de lipsa conchiamarea sinodelor a se ne orienta si in privint'a acăst'a, căci preotimica nostra desi' so lupta cu multe necesitati abunăsimă nu va primi salariu prin care s'ar face aternatória de la guvern, — voim dreptate era nu gratia obligatoriu.

Despre incoronare neincetatu se vorbesce, mai antaiu se dicea că va fi in lun'a lui maiu, ceea ce se sciă că nu e cu potintia, acuma „se asecura“ că se va intemplă in juniu daca nu cumva — in augustu.

Stabilitmul telegraficu inca se va supune dualismului, — va fi o directiune in Viena si alt'a in Pesta, sub acăst'a vor fi si oficiolatele telegrafice din Croatia, Slavonia si Dalmatia; despre Transilvania nici că se mai face vorba.

Ministrul cont. Andrassy a returnatui ieri séra de la Viena.

Deputati romani din Transilvania s'au mai inmultit cu S. Balomirii care se afla in Pesta, — asiā dura acuma nu sunt numai „trei-patră“ ci „cinci“, — adca doi Balomirii Moldovanu, Tulbasu si cavalerulu Puscariu.

Cernanti, 24 aprilie 1867.

Corespondintele de la Isvoru, precum se vede din tramiterea sa, tiparita in „Albina“ despre costume poporali sub nume de slavinesci ce s'ar fi procurat si tramsu la Moscova de Esclinti'a sa parintele episcopu Eugeniu Hackmann prin rectorele seminariale p. Mihailu Comorosianu si protopopulu Ioane Hanicchi precum si despre conferint'a facuta de nisces romani in Sadagura, dupa cum dice vorba: „au auditu clopotulu, dura nu scie unde, au amirozit fumulu, dura nu scie ce arde,“ si spaimentatu de fric'a Muscaliloru, pre cari i se pare a-i vedea reversandu-se peste campiele Bucovinei striga dintre munti, ca se alarme ti'eră spre aperare, si, mustrandu inse-si organele guvernului pentru dormitare, le provoca a veghiá a supra tierii, dicendu: *Caveant consules!*

Ni vine a crede că nu e motivata spaima a dlui corespondint care la audiul de costume poporali sub nume de slavice de'n Bucovina din o tiéra romanescă impoporata in majoritatea absoluta de romani, din o tiéra, a careia romanitate e constatata de nenumeratele monuminte si recunoscute de insu-si p'are gratiosulu nostru Imperatulu si Duee prin diplom'a cea mare, cu care a intarit pe venitoriu autonomia ei, primindu si titlul de: *Duc'a Bucovinei*.

Dupa cum se descoperi in mai multe ronduuri prin organele de publicitate din Rusia aspiratiunile mescovite sub devisa „panslavismul“ tientescu si spre tierisor'a nostra, ca si spre Galitia, si, precum suna fâim'a prin tiéra, se fie puse in lucrare si cunoscutele midiloice de ale Rusiei pentru castigarea de agenti zelosi pentru esperarea acelor tendintie nesatiște; dura cumca insu-si parintele episcopu Eugeniu Hackmann, ar fi cadiutu in o șipă de astfelu, un'a ca acăstă ni vino anevoia de credintu, celu putienu nu avemu inca dovedi, că s'ar fi desnaturalisat pana la acel gradu, ca se compromita nantea regimului si a lumii națiunilor romane si dieces'a Bucovinei.

Ce e dreptu, de unu timpu incocă si a-nume, de candu resari intrebarea despre regularea referintelor ierarchice ale bisericei ortodoxe din staturile Austriei, nu intrebatu de la Esclinti'a Sa parintele episcopu a inadusu consinti'a națiunale romana, celu putienu a parașua desvoltarea limbii romanesci in Bucovina, desi' astă este unu rademu poteriu alu ortodoxiei fatia cu rutenismul său uniatismulu galicianu ce incepe a se veri in tiéra. Medilo-

circa catedrei pentru limba rutena la gimnasiul cernăutianu, inscrierea rutena pe marc'a scolei reali, propunerea famosului preotu A. P. de catechetu la acea-si școala, constringerea profesorilor de teologia a face esamenele si in limb'a rutena in biserica catedrala, desi' auditorelul bisericescu este romanescu si numai p'are putieni intielegu ce vorbesce predicatorulu rutenu, sustinerea unui rutenu zelosu adca a preotului Mihailu Comorosianu in postulu de rectoru la seminarulu clericale, desi' acăst'a dupa opinionea publică nu' satisface si nu p'ote satisface chiamarea sale in fruntea acestui institutu multu cumpenitoriu, inavutirea bibliotecii seminariali cu multine de carti si de brosuri slavinesci din Rusia, asiedarea posturilor mai inscrimate totu cu preuti, cari se arata aplecati spre slavismu său celu putienu indiferenti pentru cultur'a națiunala romana, tôte acesea si de asemenea mesure se potu privi de precurse si in adeveru ele netedescu calea pentru aspiratiunile moscovite său celu putienu pentru cele panslave, constatéa numai atat'a că Présant'a Sa, in scaderea intereselor bine intelese ale unci diecese ortodoxe si ale unei tieri ca Bucovina, este cuprinsu de o predilectia passionata pentru limb'a rutena, său preeum i diu, rusescu. Dara din acestea nu se p'ote concheia, că Présant'a sa, devenindu prin gratia denumirii imperiale, episcopu in o diecesa ortodoxa romana, salarizatul fiindu cu 15.000 de florini v. a. pe anu din venitele mosiilor jertite de fundatori romani, ar fi devenit pana la atat'a ca prin sprinjirea de scopuri straine, fie ele confesionali, naționali sau politice, se se arete nemultamitoru satia cu tronul imperialei si cu fundatorii fondului religiunariu.

Cu atat'a mai putienu potem crede, că in clerulu diecesei bucovinene carele cunosc deplinu bunatatea regimului, imperatescu cu densulu si, dupa cum e sciutu au adeverit in tôte tempurile, chiaru in momintele cele mai pericolose, pre cando din clerulu de alte confesiuni si provincie unii altii se compromitara, a constatatu aderint'a sa neclatita la tronul monarcului augustu, s'ar astă atari barbati, cari se se dee sedusi a fi unelto politicilor straine, era mai cu séma celei moscovite, carea, precum se precepe din diariile de pe acolo, se lögana in visuri spaimentatore pentru alte popore.

Dreptu că cati-va din clerulu nostru bucovineanu, precum buna ora unulu a caruia consangeni romani sunt multi in Moldova si Ardealu; altulu, carele se trage din o vîta romana vechia cu multime de ramure in comuna B. alu treile alu caruia mosiu venise de la B. din Ardealu; p. Comorosianu carele cu tôte că e acum unu zelosu pentru rutenismu, nu néga originea sa romana din Ardealu, — incepura de unu tempu in cõce unu felu de apostolia in favorea rutenismului, ba ce e mai multu in acordu cu parintele episcopu radica graiu a-supra membrilor societății pentru limb'a si cultur'a poporului romanu, ce e autorisata de Maiestatea sa p'are gratiosulu nostru Duce, dura cu tôte că o maniera ca acăst'a nu ni potem splică, ni vine anevoia a crede, că insi-si acestia putieni ar fi molipsiti de unu aeru strainu, său că politica straine, anume coa moscovita i-ar numeră cu securitate intre uneltele sale.

Pre catu cunoșeemu prudintia si simtiul celu bunu alu clerulu nostru bucovinenu, veri ce incercare in favorea intereselor straine fie sub devisa panislavismului, carele pe aiurea castiga lipaci, si faca-si ea de agitatori indigeni său esterni, nu va astă intrare; din contra va fi respinsa cu ura, pentru că insi-si pastori de suflete prin comunele, unde se vorbesce limb'a rutena, sunt convinsi, că sustinerea si desvoltarea rutenismului, care p'ote fi numai precursorele uniatismului galicianu său alu cneutei moscovite, nu p'ote fi salutari pentru Bucovina. Clerulu bucovinenu si de pe malulu Nistrului ca si celu din tienutulu Campului-Lungu scie, că fundatiunile episcopiei si ale monastirilor, din cari e urditu fundul relijunariu, sunt romanesci de la Alessandru celu Bunu, Stefanu celu Mare si alti principi si patrioti romani, elu precepe că din fructele a-coloru fundatiunii romanesci va participa numai pana atunci, pana candu se va tine de trupin'a cea romana si ortodoxa a episcopiei Raduiloru si va sta sub scutul imperatice de prestatulorile Austriei.

Catul despre obiectul principale din corespondintia de la Isvoru, care e *lapis officidicul* in ochii reportatorului, pe catu se incearcă in favore a intereselor straine: Resarindu in Rusia ideea d'adună in unu muzeu etnograficu panislav din Moscova (unde vor se se adune carendu din tôte partile apostolii panislavismului, spre a se intielege de interesele panislave vitale) modeluri de vesmintă, de utensile de casa si portrete din tôte clasele poporului de origine slavica, Rai-evschi, preutulu de la ambasad'a rusescă den Vien'a, s'a adresatu catra Esclinti'a Sa parintele nostru episcopu Eugeniu Hackmann, ca se tramita si din Bucovina obiecte de cele mentionate pentru acea expusetiune panislava. Standu Présant'a Sa cu preutulu mentiunatu, prin a caruia medilocire capeta multe carti si brosuri de la Rusia, in referintie amicabile, puse in lucrare prin rectorele seminariale Mihailu Comorosianu si protopopulu Ioane Hanicchi cu emperarea de costume poporali ai hutianilor

munteni, cari deunadi aducendu-le la Cernauti, se află si acum in seminariu clerical. Afara de acestea se trămisera de Hanicchi patru persoane anume: unu barbatu, o muiere, unu olteiu si o feta, pre cari ospetandu-i prin cate-va dile in seminariu, ii imbracara in acele vesminte, si-i dusera la fotografulu Boldoviciu, de-i portretă in mai multe esemplarile, si astandu-se a cele tipuri, dupa judecat'a parintelui episcopu, de nimerite, se dedera parintelui Comorosianu spre despunere mai de parte.

Asiā stă lucrul pana aci. Ce va fi in colo, inca nu scim, dura vom vedé. Se dice, că regimulu, care nu remase in nesciuntia despre tōte acestea, presupune de aci multe de tōte; pōte se fie, că are si unele cause, de a face concepto, dura noi nu intrāmu mai adeneu, ci lasāmu se judeee organele regimului, in catu c intemeiată provocatiunea corespundintelui de la Isvor: *Caveant consules!*

Ast'a inse marturismu, că do s'a procurat aele costume si portrete ale poporului de munte, precum si unele ale poporului de la campia cu acelui scopu, ea in Moseva se fie reprezentat in rondu cu alto poporade ras'a slavica si poporulu Bucovinei, alu unei tieri romanesoi, alu careia pamentu e adaptat cu sangele a mīi si mīi de eroi romani, atanci ne-am incunemēt se afirmāmu că un lucru ca acesta ar demustă mai multu, de catu o predileptiune passiunata pentru ide'a mosecovitismului in hobia in velulu pistriui alu panslavizanului; elu ar constatā o proditoria culpabilă fatia cu vatrele romanesci ale Bucovinei si cu unu poporu, a caruia limba, portu si datine sunt romanesci si nu slavice. Daca fu la tōte aceste unu scopu detestabile, său ba, va descoperi venitoriu, si atā de asta data depunem pén'a, promitiendu a reportă curendu despre conferint'a faimōsa din Sadagur'a.

De langa Muresiu, 20 aprile 1867

Cerculu de alegere alu Fagetului — luanu afara o parte de totu mica de nemti si magiari din Faget si pre cati-va deregatori ai fabricelor din Gladn'asi Tomesci — in totalitatea sa e locuitu de romani. E firesce dura, că expriunarea dorintelor acestui cercu de alegere manifestata cu ocasiunea alegerei ablegatului la diet'a ungurésca potea se reresa numai in intielesu romanu. Comun'a incredere a alegatorilor romani din acestu cercu insarcină eu acēsta missiune precat de grea pre atatu de onorifica pre D. advocatul Auriliu Maniu.

Informarile, care le avemu despre aface-ri si desbaterile dietali, lu culegemu din diuralele nōstre, si findu ca acestea mai de multe ori sunt de contientu de totu seurtu despre cele ce se potrecu in dieta, firesec că nici sciunt'a nōstra despre aface-ri dietali nu e de totu mare. Marturisindu ignoranti'a nōstra in afa-crie dietali nu suntemu in stare a apretiu activitatea dietale a ablegatului nostru, desi tie-nemu tare la convingerea aceea, că densulu cunoscendu ferbinta dorintă a comitentilor (alegatorilor) sei dupa indestulirea dreptelor pretensiuni nationale nu va fi omis a-i da expriunarea catu se pōte de poterua in cluburile ablegatilor si in conferintele partidelor dietali, de la cari mai totdeuna depindu resultatele desbaterilor dietali. Cu indestulare trebuie inse se amintim despre participarea ablegatului nostru la conferintele ablegatilor romani si despre zelos'a lui activitate ca notariu alu acestor conferintie, éra deosebit'a nōstra recunoscinta si-au castigat'o ablegatulu nostru prin subserierea proiectului despre na- tionalitate combinat si statoritu de ablegatii nationalitatilor nemagiare. Ablegatii romani si a celora latte na- tionalitatii nemagiare sunt astadi putieni la numeru in diet'a ungurésca, si stau cu proiectulu loru de na- tionalitate in fața unei immense majoritat magiare si magiarone, care condusa de patim'a egemoniei adeca a predominirei na- tionalale lesne va poté aduce acestu proiect la cadere, insufletita in se de spiritulu fratiștei, dreptatei si a adevăratei amōre de patria prin primirea lui va adevări unu sentiu de patriotismu, care specialele interese ale particularismului e gata totdeuna ale jertfi comuneloru interese ale patriei comune. Acum e timpul, ca se se implinēsca cantecul psalmistului: „Eta acum ce e bunu, si ce e fromosu, fora numai a locu frati impreuna,“ caci implinirea lui va fi implinirea ferbintelor dorintie a majoritateli locuitorilor nemagiari

din patria nostra, ér' implinirea acestor do- rintie e identica cu fericirea patriei. —

Nu suntemu dispusi, nu vremu asta data se ne slobodim la esaminarea intrebarci, că ce va urmā atunci candu dict'a ungurésca nu se va astă la inaltimea chiamarei sale intru deslegarea intrebarci na- tionalale. Fie-ne iertati a indegetă numai la o impregiurare, despre care a memoria in preser'a deciderci intrebarci na- tionalale ni- tienem u de strena detorintia patriotică. Candu in an. 1848 na- tionalitatile nemagiare ale pa- tricii nōstre inspiimentate de „nemzeti egység“ alu dietei din acelui anu au fostu silite a apucă armele pentru sustinerea individualitatei sale na- tionalale, dupacotōte silinticlede a impacă intre- barea na- tionalala pe calea fortici au remasu in- deserte, dict'a ungurésca mai in urma au de- venit la convingere, că o intrebare vitala, cum e cea na- tionalala pentru na- tionalitatatile nemagiare ale patrici, numai pe calea concessiuni- loru se pōte deslegă. In adevetu in dict'a de la Segedinu s'au si facutu aceste concessiuni, cari pentru romani s'au incercat u a se face inca in diel'a de la Dobritinu. Dar' acum erā tardiu, pentru că tota lumea sentiā, că acesto conces- siuni s'au facutu sub pressiunea pusetiuncii, care semnalisa catastofele mai tardice. Fie că din acelui trecutu tristu se fumu culesu toti invitati salutari!

Gravitatea pusetiuncii actuale ne au sedusu a face o digressiune peste totu teronulu na- tionalale, si a ne abate incatu-va de la cele ce se intempla in cerculu nostru de alegere. In legatura cu cele constatate mai susu despre comportarea na- tionalale a ablegatului nostru avemu se registrāmu, că unii singurateci din Fagetu au afflatu de bine a trimite o adresa de incredere alesului nostru. Adress'a de incredere afara de acoi vreocati-va singurateci, nu o cunoșce nimenea, si la subserierea ei se procede, dupa cum audim, cu o arcanitate, care lasa a presupune, că respectivii singuratici nu sunt de totu in chiaru cu pasiulu ce l' intreprindu. Daca e de a se tramite ablegatului nostru vre adresa de incredere, intrebāmu, de ce atat'a ar- canitate intr'o cestiune, care de dupa natur'a sa aru trebuu se se bucur de cea mai mare publicitate; intrebāmu mai departe, de ce spre realisarea ei se alege unu moda de procedura, care cu eschiderea celei mai mare parti a alegatorilor vre se monopolizeze incredere cerculu nostru de alegere catra ablegatului nostru. Audim că pe la craciunul nostru D. Maniu se fie avutu o convenire cu vre cativa din alegatorii sei. Noi nu potemu crede, că cu acea ocasiune se se fie faurit u- cestu modu de procedere, pentru că suntemu convinsi, că insusi Dlu Maniu ar si desbatutu pc incredutii sei de la astfelui de procedura, care nu numai că n'ar corespunde, ma din contra ar detrage forte multu scopului care prin trimiterea unei adresse de incredere ar vré se se ajunga. Caci care ar fi scopulu, pen- tru care se soliciteaza trimitera adresei de in- credere? Cu buna séma nu altulu de catu se se adeverezu, cumea ablegatulu cerculu de a- legare se alfa in deplina consunantia cu voint'a alegatorilor sci. Fire-are acestu scopu ajunsu prin colportarea adresei de incredere intru ascunsu, si ore nu s'ar fi ajunsu elu mai bine, daca in- tregulu cercu de alegere intr'o conferintia a primarilor sei se dechiară intielesu cu trimi- tera acestei adrese? acēsta e o intrebare la care respunsulu se da de sine. Séu döra col- portatorii adresei se fie avutu frica că adres'a n'ar fi afflat la toti asemenea partenire? In a- devetu daca celea ce ni se spunu despre contie- nutulu adresei potu conta pe autenticitate, atunci potemu foru temere de a fi desaprobatu afirmā, că tienoreea adresei n'ar fi fostu resun- tulu sentieminteloru de cari se compōrtă cea mai mare parte a alegatorilor din cerculu de alegere alu Fagetului catra ablegatulu seu. Unu cercu de alegere romanu, cum e alu nostru mai nainte de tōte are a pretinde de la repre- sentantele seu, ca elu se fie sincerulu si adev- ratulu interpretu alu dorintelor cale. Care sunt dorintele acestea am aretat mai susu, si acestora mai cu séma vrem ca soli dee expri- une ablegatulu nostru in dieta. Adress'a de incre- dore colportata audim, că mai putieni, ba nici de catu nu considera dorintele nōstre nationale ci se pune pe terenulu afa-crii commune representate prin partid'a deachiana. Noi din i- nima dorim o impacatiune a specialelor inter- ese ale patriei nōstre cu comunele interese ale monarciei, pentru că cu bucuria ne vomu vedé a odata sepati din sepati din provisoriele,

caru aprope de 20 ani unulu mai greu de catu altulu au apasatu supra esistintei nōstre, dar' nu adastāmu totdeodata a marturisí, că daca nou'a stramutare in politic'a afacerilor din launtru nu ni va aduce dorit'a emancipare si egala indreptare na- tionalale, noi in straforma- rea noua nu ne vomu senti mai fericiti, de catu in provisoriele degiā suportate.

Adres'a de incredere circulatore spre sub- seriere nu ie' nici intr'o consideratiune acesto dorintie ale nōstre, si pentru aceea ca pōte fi adresa de incredere a incredutilor Dlu Maniu, si a putienilor alegatori nemagiari din cerculu de alegere alu Fagotului, inse nici catu a nōstra, a majoritatei precumpanitorie romane din acestu cercu de alegere. Pentru aceea si cre- demu, că D. Maniu unei atare adrese i' va da atat'a valoare, cata dens'a merita din punctu de vedere romanu. —

Dobra 11 aprilie v.

In urm'a adresci trimise Ilustraticei Sale Dlu Ilie Macelariu con. reg. guvernialu si deputatu la diet'a din Pesta pentru incoronarea Maestatii Sale, primii astadi respunsulu spre impartasire la cei 60 de romani cari au sub- serisu adres'a trimisa. — Respunsulu acel'a o umerioriu: „Domnul meu! Daca acelu ne- insemnatu pasu alu meu, facutu in diet'a pestana in si pentru aperarea intereselor na- tionale, daca acēsta mica incercare a mea, — cu care ca romanu am fostu detoriu consciintie si natiunei mele — s'a intalnitu cu convingerile si simtiemintel confratilor din tractul Do- brei, mi servesc spre nespresa bucuria si onore; — Te rogu deci, Domnul meu, a primi si a esprime si celor'alalti confra-ri, cari au bine- voit u a me onoră cu stimabil'a adresa de in- credere — cea mai adanca a mea multicimita. — Primiti, Domnilor si fratilor, fratișc'a salutare de la alu Dloru Vōstre stimulatoriu confrate Elie Macelariu m. p. cons. r. guver. Clusiu 19 apr. 1867.“

Ve rogu Prè onorate Dle redactoru se bine voiti a dā publicitatii in stimat'a foia Albin'a acestu respunsu, spre multiamirea celor 60 suscisi.

Petru Fogarasiu.

VARIETATI.

= *Miscari electorale.* Moderatu 10/22 aprile 1867. „Sci'u pre unu omu in Cristosu, au in trupu, au afara de trupu nu sci'u, Ddieu scie, că s'a rapit u pana la alu treile ceriu“ — sci'u si noi pre unu omu, in cerculu Siriei (Vilagosiu) forte cunoscute, care totu sufletulu si l'anu pusu spre reesirea lui Georgiu Popa de ablegatu cerculu Vilagosiu in anul 1861. Si ore ar fi lipsa a intrebă, că de ce numai pentru reesirea lui Georgiu Popa s'au luptat u acelu omu, si nu pentru a altuia, — ba, pentru că Georgiu Popa, nu numai de catra conatiunilii sei, ci si de altii au fostu priviti de barbatul celu dreptu si inzestatu cu tōto insu- rile bune asiā celu ce cunoșce pre cei buni, trebue se fie inca bunu... Si cine e acelu apostolu a natiunei romane cunoscute pre la noi? Acol'a e despre care ou mare placere ceti- ramu in stim. dñariu „Albina“ că cerculu Pe- cica unanim e resolvat a-lu alege de depu- tatu in loculu Ilustrit. Sale dlu Dem. Io- nescu; Acel'a e dara spectabilulu Domnu Nicolau Philimonu, energiosulu na- tionalistu romanu, — despre care potu si asecurati alegato- rie cerculu Pe- cica, că nu se vor insielă. Salu- tanu din anima intreprinderea acēsta a aces- tu cercu cu o cugetare atatu le valida, si noi rogāmu pre Ddieu se ferēsca pe alegatorii re- spectivilor cercu, de aluatulu fariseilor si se li ajute a potē reesi cu acestu barbatu, de care natiunea sa, si Dnii deputati Hodosiu si De- seanu, au mare lipsa. — Georgiu Din'a“ — Totu cu referintia la acestu cercu electoralu ni se serie că in Curticiu s'a tienutu o conferintia corespondint'a ce primiramu e in se anonima, deci nu potemu face intrebuintare de ea.

= Din Aradu cu datulu 26 aprile ni se serie: Nicolau Christianu notariulu primariu din Pecc'a romana e suspinsu de la postulu seu, ieri dupa mediasi s'a si tienutu in asta priu- vintia siedintia comitatensa disciplinara. A- cēsta suspindere cu atat'a mai vertosu ne su- prinde, că s'a intemplatu numai de catra judele cercuale, amicu sinceru a dlu notariu, si care

dliu Philimonu mai cu multu e detoriu, că astadi e jude cereavalu.

= *Parastasu pentru Georgiu Popa.*

Nadabu (cottul Aradului) 9 apr. 1867. Astadi in dominec'a floriior s'a tienutu in comun'a nōstra parastasu pentru sufletulu repausatului Georgiu Popa nobile de Teiusiu, fostulu co- mitie supr. in Aradu etc. Turnulu bescricei, cas'a suatului si locuinta notariale de mai nainte erau cu standarde de doliu. La parastasu au asistatu inteligiint'a si intregulu poporu. D. preot Ioane Popoviciu Comlosianulu aretă in modu petrundistoriu biograf'a repausatului. La finea cuventarei, intre lacrime eschiamara cu totii. Fie-i tierin'a usiora! — Ioane Dobosiu invetiatoriu.

Catra finea incheiarei diuariului am primiu mai multe corespondin- tie de interesu, ce nu le poturamu produce de asta data pentru imbul- diéla materialui, deci lasaramu cele de pre urma pentru nr. ven. cerendu scusa oo. trimitiatori.

Asisdere ni s'au trimis u mai multi articole de foisiéra pentru pasci pentru cari multiamim, dar fiindu ocaziunalni, pentru una ocaziune cauta- ramu se alegem u numai unulu.

Nr. venit va aparé joi in locu de mercuri, din cau'a sanctelor nostre serbatori.

Baladele de d. Marienescu se vor spedă curundu.

Indreptare. In nrul 42 pag. 2 colo'n'a 2 siulu 17 de sus este: invingere, in locu de incin- gere, totu acolo trei sre mai jos: monumentu in locu de momentu.

Respunsuri: Dlu N. Caracioni. Cores- pondint'a dlu notariu s'a considerat u de o cau'a a com- munui, nu de a personelor pentru cari nu potemu dā a- tat'a locu in fōia. Daca si se fac observatiune personala Te rogāmu fā-o mai scurta că multe materii importante aseco- publicarea. Noi credem u că unu respunsu de veri 20 sre corespunde deplin cuvantarei ce in cutare parla- mentu se tiene in veri o cestiune personala. Dlu Stoic- vicu. Te rogāmu cast' pre d. Caracioni. Faceti publicului placerea a fi scuti in cause personali, lasandu cestiunile de cari n'au fostu vorba.

Cursurile din 26 april. 1867. n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutele de stat:		
Cole ou 5% in val. austri.	52-	52-50
" contributinali.	88-	88-50
" nouă in argint.	86-	86-50
Cole in argint d. 1865 (in 500 franci).	80-	81-
Cole na- tionali ou 5% (jan.).	67-30	68-60
" metalice ou 5%.	56-50	56-70
" malu-nov.	57-50	58-
" 4 1/4%.	49-75	49-50
" 4%	43-75	44-25
" 3%	32-75	33-25
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864.	68-75	69-
" 1860 1/2 in celeintregi.	79-	79-20
" 1/2 separata.	84-50	85-
" 49 din 1854.	71-	71-50
" din 1839, 1/2.	130-	132-
" buncel de credit.	117-50	118-
societ. vapor. dunarene ou 4%.	83-	84-
imprum. princip. Easterhazy à 40 fl.	85-	90-
Salm	29-	30-
cont. Palffy	22-	24-
princ. Clary	23-	25-
cont. St. Genois	21-	23-
princ. Windischgrätz à 20	16-	17-
cont. Waldstein	20-	21-
" Keglevich	15-50	14-25
Obligatiuni deasarcinatore de- partament:		
Cele din Ungaria.	68-75	69-50
Banatul tem.	68-50	69-
Bucovina.	63-	63-50
Transilvania.	62-	63-
Actioni:		
A banocsi na- tionali.	693-	695-
de credit.	168-50	159-
" soont.	692-	595-
" anglo-austriace.	88-50	89-
A societatei vapor. dunar.	454-	456-
Lloydului.	170-	175-
A drumul ferat de nord.	161-	161-50
" " stat.	187-90	188-